

Sygn. akt I NKRS 44/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Krzysztof Wiak (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania M. M.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr (...)/2020 z dnia 28 października 2020 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na jedno stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w W., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 28, z udziałem P. K.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 24 marca 2021 r.

uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa (dalej: KRS lub Rada) uchwałą nr (...)/2020 z 28 października 2020 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w W., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 28,

przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie P. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w W., a także postanowiła nie przedstawić kandydatur M. M. (dalej: skarżąca) oraz K.O. W uzasadnieniu uchwały wskazano, że zespół KRS stwierdził, iż rekomendowany kandydat posiada rozległą, stale pogłębianą wiedzę prawniczą, popartą wieloletnim doświadczeniem zawodowym, zdobytym podczas wykonywania obowiązków sędziego sądu okręgowego, a także pełnienia funkcji administracyjnych w sądownictwie powszechnym. Odnośnie do pozostałych uczestników postępowania uznano natomiast, że posiadają oni odpowiednie kwalifikacje zawodowe, uprawniające do ubiegania się o urząd sędziego sądu okręgowego, jednak nie spełniają wszystkich kryteriów wyboru w stopniu uzasadniającym przedstawienie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do powołania.

KRS wskazała, że o przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatury P. K. do pełnienia urzędu na jedno wolne stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w W. zdecydował całokształt okoliczności sprawy, a w szczególności wieloletnie doświadczenie orzecznicze, zdobyte podczas wykonywania obowiązków sędziego sądu rejonowego, pozytywna ocena jego pracy i kwalifikacji zawodowych oraz opinie przełożonych, jak też stale pogłębianie wiedzy i umiejętności w ramach doskonalenia zawodowego. Przy wyborze rekomendowanego kandydata Rada wzięła pod uwagę pozytywną opinię Kolegium Sądu Okręgowego w W. W porównaniu do również pozytywnie zaopiniowanej przez to gremium skarżącej, rekomendowany kandydat wyróżniał się, zdaniem KRS, lepszymi ocenami ukończenia studiów oraz z egzaminu sędziowskiego, jak również, choć krótszym, to jednak bogatszym doświadczeniem zawodowym, a także faktem pełnienia funkcji administracyjnych w sądownictwie powszechnym.

Pismem z 1 grudnia 2020 r. skarżąca wniosła odwołanie od powyższej uchwały, w którym zaskarżyła ją:

1. w zakresie punktu pierwszego, tj. przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie P. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w W. - w całości;

2. w zakresie punktu drugiego, tj. w odniesieniu do nieprzedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie skarżącej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w W. – w części.

Zaskarżonej uchwale zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, tj.:

1. naruszenie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (t.j. Dz.U. 2021, poz. 269, dalej: u.KRS) w zw. z art. 35 ust. 1-3 u.KRS w zw. z § 19 ust. 1-11 Regulaminu KRS, przez:

1. dokonanie oceny kandydatury skarżącej na dzień 28 października 2020 r. bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych Radzie oraz dokonanie tej oceny w sposób dowolny oraz niezgodnie ze zgromadzonym materiałem, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji skarżącej, z przekroczeniem granic swobodnej oceny materiałów;

2. brak rozpatrzenia zgłoszonych kandydatur w oparciu o jasne i jednakowe dla wszystkich uczestniczących w konkursie kryteria oceny kandydatów na wolne stanowisko sędziowskie;

3. brak porównania i omówienia na posiedzeniu 28 października 2020 r. – co wynika z nagrania posiedzenia i z treści uzasadnienia uchwały – ocenianych kandydatur w oparciu o jednolite dla wszystkich osób uczestniczących w konkursie kryteria ustawowe, a także niezastosowanie części ustawowych kryteriów oceny kandydatur, oceny orzecznictwa i sprawności postępowania, terminowości podejmowanych decyzji obu

kandydatów, pominięcia bardzo dobrej opinii o pracy skarżącej wyrażonej przez Prezesa Sądu Rejonowego w W., wysokich kwalifikacji zawodowych skarżącej, prawidłowego przestrzegania zasad etyki zawodu sędziego, co skutkowało podjęciem uchwały z całkowitym pominięciem oceny kandydatur według jednolitych kryteriów;

4. oparcie uchwały na odmiennych kryteriach niż wcześniej uwzględnione przez członków zespołu KRS i poprzestanie na ocenie przedstawionych kandydatów z uwzględnieniem ocen z „zamierzchłej przeszłości”, brak uwzględnienia ogółu okoliczności związanych z wynikami pracy na stanowisku sędziego, w szczególności: dorobku orzecznictwa, okresu praktyki orzeczniczej opisanej w opinii sędziego wizytatora bez racjonalnego wyjaśnienia odmowy nadania jej przymiotu „miarodajności”;

5. brak własnych ustaleń Rady (co wynika z treści uzasadnienia), względnie oparcie wyboru na „absurdalnych argumentach” porównania uzyskanych przez kandydatów ocen z okresu studiów 1. w i aplikacji z całkowitym pominięciem dorobku orzeczniczego obu kandydatów, informacji dokumentujących całościowe doświadczenie zawodowe kandydatów, opinii Kolegium Sądu Okręgowego w W., a poprzestanie na lakonicznym stwierdzeniu, że wybrany kandydat „wyróżnia się lepszymi ocenami ukończenia studiów oraz z egzaminu sędziowskiego” a także gołosłownym stwierdzeniu, że kandydat rekomendowany „ma krótkie, choć bogatsze doświadczenie zawodowe”, a także nadanie priorytetu kryterium pełnienia funkcji administracyjnych w sądownictwie powszechnym przez P. K. W uzasadnieniu nie wskazano, dlaczego skarżąca nie spełnia kryteriów, o jakich mowa w art. 35 ust. 2 u.KRS, i jej kwalifikacje są niższe niż P. K.;

6. naruszenie art. 42 ust. 1 u.KRS, przez sporządzenie uzasadnienia uchwały w części dotyczącej kandydatury skarżącej w sposób uniemożliwiający poznanie rzeczywistych motywów podjęcia uchwały, co uniemożliwia odniesienie się do całości przesłanek, na podstawie których Rada uznała, że kandydatura skarżącej jest mniej wartościowa od kandydatury P. K.;

7. naruszenie art. 57i § 4 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. 2020, poz. 2072, dalej: p.u.s.p.) i przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie oceny kwalifikacji kandydata na wolne stanowisko sędziowskie (t.j. Dz.U. 2016, poz. 1889), przez dokonanie przez Radę własnej oceny kwalifikacji kandydatów z pominięciem wymogów ustawowych;

8. sprzeczność z art. 34 ust. 3 u.KRS, polegającą na podjęciu uchwały pomimo niewłaściwego opracowania przez zespół stanowiska, tj. bez jakiegokolwiek merytorycznego uzasadnienia, jakimi faktycznie kryteriami zespół kierował się popierając kandydaturę P. K., a odrzucając kandydaturę skarżącej, na jakiej podstawie zespół uznał, że „rekomendowany kandydat posiada kwalifikacje merytoryczne odpowiadające wymogom orzekania w sądzie okręgowym i daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków na stanowisku sędziego sądu okręgowego”, a skarżąca tych kwalifikacji nie posiada, braku dokonania faktycznej oceny ustawowych kwalifikacji kandydatów;

9. sprzeczność z art. 33 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 2 u.KRS w zw. z art. 37 ust. 1 w zw. z art. 42 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 60 Konstytucji RP, polegającą na braku transparentności postępowania i niedochowaniu przez KRS wymagania wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności sprawy poprzez niewykazanie, z jakich powodów kandydatura P. K. jest lepsza od kandydatury skarżącej, brak porównania kandydatur pod względem faktycznego doświadczenia zawodowego, w tym doświadczenia w stosowaniu prawa, stażu pracy, danych statystycznych, stabilności orzecznictwa, oceny orzecznictwa i sprawności postępowania;

10. sprzeczność z art. 2, art. 32 ust. 1, art. 60 Konstytucji poprzez niezastosowanie przy ocenie kandydatów na stanowisko sędziego reguł i kryteriów jednolitych i wystarczająco obiektywnych, takich jak staż pracy, wyniki orzecznicze, niewzięcie pod uwagę całościowej oceny kwalifikacji zawodowo-osobowościowych skarżącej, które odpowiadałyby zasadom demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, które to naruszenie miało wpływ na wynik postępowania, gdyż doprowadziło do tego, że kandydatura

skarżącej nie została przedstawiona Prezydentowi do powołania do objęcia urzędu na stanowisku sędziego;

11. sprzeczność z art. 33 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 35 ust. 2 u.KRS, polegającą na braku wszechstronnego rozważenia sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji, a także przekroczenie zasady swobodnej oceny kandydatów:

1. dokonanie oceny skarżącej bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych Radzie oraz dokonanie tej oceny w sposób dowolny, niezgodnie ze zgromadzonym materiałem dowodowym, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji, posłużenie się kryteriami pozostającymi bez związku z oceną kwalifikacji i doświadczenia zawodowego kandydata czy też przypisanie zastosowanym kryteriom znaczenia, które nie odnosiło się do merytorycznej weryfikacji danej kandydatury, eksponowanie, że jeden kandydat posiada wysoką kulturę osobistą i milcząc na temat kultury osobistej drugiego kandydata, insynuując, że ten drugi jej nie posiada;

2. pominięcie rzetelnego przedstawienia przebiegu całego zatrudnienia skarżącej, stanowisk, które zajmowała w administracji, przekłamanie, że była zatrudniona w Z., pominięcie, że skarżąca zdała egzamin z aplikacji administracyjnej z wynikiem dobrym i że ma dłuższy staż orzeczniczy, pominięcie w informacji nadesłanej przez Prezesa Sądu Rejonowego w W., że pracując na stanowisku sędziego w Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w 2015 r. otrzymała w ramach wsparcia wydziału cywilnego do rozpoznania 50 spraw z pionu cywilnego; pominięcie, że skarżąca stale podnosi kwalifikacje zawodowe uczestnicząc w licznych szkoleniach zawodowych; nie wyjaśniono też dlaczego doświadczenie zawodowe skarżącej jest mniej wartościowe od doświadczenia P. K. i dlaczego fakt pełnienia funkcji administracyjnych przez tego kandydata w sądownictwie powszechnym ma większą rangę niż 25-letnia praca skarżącej, w tym 20 lat na stanowisku orzeczniczym;

3. pominięcie fragmentu opinii sędziego wizytatora W.C., który wskazał, że w okresie sprawowania funkcji wizytatora ds. pracy i ubezpieczeń społecznych w latach 2013-2020 miał wielokrotnie możliwość w trakcie przeprowadzonej wizytacji oraz lustracji tematycznych zaobserwowania wysokich kwalifikacji zawodowych kandydatki i prawidłowego przestrzegania zasad etyki zawodu sędziego; wizytator podkreślił bardzo dużą pracowitość skarżącej, właściwy stosunek do przełożonych sędziów i pracowników, posiadanie przez skarżącą predyspozycji osobowościowych do wykonywania zawodu sędziego;

4. pominięcie okoliczności, że skarżąca również uzyskała pozytywną opinię Kolegium oraz opinie przełożonych;

5. wskazanie w uzasadnieniu uchwały informacji, które mijają się z rzeczywistością, a mianowicie, że skarżąca była zatrudniona w Z., a P. K. posiada doświadczenie zawodowe, które zdobył podczas wykonywania obowiązków sędziego sądu okręgowego. Świadczy to, że zespół KRS i następnie Rada nie zapoznała się z całym materiałem w sposób rzetelny.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały w zakresie całego punktu 1 oraz częściowo w zakresie punktu 2, tj. nieprzedstawienia przez KRS Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie skarżącej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w W. i przekazanie KRS sprawy do ponownego rozpoznania w tym zakresie.

W uzasadnieniu odwołania skarżąca podkreśliła, że Rada powinna umotywować swój wybór, w sytuacji gdyby dotyczył on osoby, która uzyskała takie same poparcie środowiska sędziowskiego. Tymczasem uchwała KRS jedynie lakonicznie wskazała, że przy podejmowaniu decyzji Rada kierowała się ocenami ze studiów i egzaminu sędziowskiego oraz doświadczeniem zawodowym kandydatów. KRS nie przedstawiła żadnych jednolitych kryteriów oceny i wyboru przez siebie kandydatów – nie porównała i nie dokonała w sposób jasny i czytelny ocen ich kompetencji, wieku, stażu, doświadczenia, dorobku orzeczniczego, stabilności orzecznictwa. Zdaniem skarżącej, Rada w sposób wybiórczy dokonała

ocen kandydatów i nie uzasadniła w żaden sposób przesłanek nieuwzględnienia tych ocen w uchwale, co doprowadziło do niedozwolonej prawnie dyskryminacji w zakresie wykonywania zawodu sędziego oraz nierównego traktowania skarżącej z uwagi na wiek i wydział, w którym orzeka. Według niej, KRS powinna wskazać powody, które przesądziły o odmowie rekomendacji danego kandydata i pozwoliły na weryfikację, czy przyjmowane przez Radę kryteria ocen są racjonalne i zasadne. Konieczne było wyjaśnienie motywów, jakie zadecydowały o wyniku konkursu.

Odpowiedź na powyższe odwołanie złożył Przewodniczący KRS. W piśmie z 18 stycznia 2021 r. wniósł on o oddalenie odwołania skarżącej w całości, jako pozbawionego uzasadnionych podstaw.

W uzasadnieniu wskazał, że zarzuty skarżącej są bezzasadne, gdyż w przedmiotowym postępowaniu dochowano wszystkich wymagań proceduralnych, natomiast skarżąca nie wykazała, aby zaskarżona uchwała została wydana w sposób sprzeczny z prawem, co jest warunkiem skuteczności odwołania, stosownie do art. 44 ust. 1 u.KRS. Zdaniem Przewodniczącego KRS, odwołanie skarżącej w istocie stanowi jedynie polemikę ze stanowiskiem Rady i jest podyktowane subiektywnym poczuciem niezadowolenia z zapadłego rozstrzygnięcia.

W dalszej części uzasadnienia podniesiono, że Rada dochowała obowiązku wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy i wnikliwie zbadała wszystkie materiały, dokonując na ich podstawie rzetelnej i całościowej oceny kwalifikacji wszystkich uczestników postępowania, w tym także skarżącej, w oparciu o jednakowe kryteria dla wszystkich osób uczestniczących w konkursie. Pomimo że KRS nie miała możliwości szczegółowego omawiania wszystkich dokumentów znajdujących się w aktach osobowych kandydatów, wszystkie te dokumenty podlegały dogłębnej analizie i żaden z nich nie został pominięty.

Zwrócono również uwagę, że Rada dokonała całościowej oceny spełnienia kryteriów wymienionych w art. 35 ust. 1 i 2 u.KRS. i uwzględniła wszystkie udokumentowane kwalifikacje zawodowe skarżącej. Niemniej jednak, rozpatrując jej kandydaturę, uznano, że nie spełnia ona łącznie wszystkich kryteriów

ustawowych wyboru w takim stopniu, aby zasadnym było wystąpienie z wnioskiem o powołanie jej na stanowisko sędziego sądu okręgowego. Co więcej, podkreślono, że katalog kryteriów, zawarty w art. 35 ust. 2 u.KRS, nie ma charakteru wyczerpującego i poza wyeksponowaniem sformułowania „przede wszystkim” doświadczenia zawodowego kandydatów w żadnym razie nie hierarchizuje innych przymiotów (cech, właściwości), którymi powinna odznaczać się osoba ubiegająca się o to stanowisko.

Zdaniem Przewodniczącego KRS, Rada rozpatrzyła i oceniła wszystkie zgłoszone kandydatury łącznie i podjęła uchwałę obejmującą rozstrzygnięcia w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego w stosunku do wszystkich kandydatów. Uwzględniono załączone do zgłoszeń uczestników postępowania oceny ich kwalifikacji, a ponadto doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinię kolegium właściwego sądu. Uznano również, że błędne było twierdzenie skarżącej, że uzasadnienie uchwały z formalnego punktu widzenia zawierało braki uniemożliwiające poznanie motywów, na podstawie których KRS uznała, że kandydatura skarżącej jest gorsza od kandydatury uczestnika, który uzyskał rekomendację Rady. Co więcej, uzasadnienie uchwały ograniczone do szczegółowego przedstawienia kandydatur wybranych w głosowaniu nie stanowiło naruszenia prawa również dlatego, że uchwała była aktem podejmowanym przez organ kolegialny. Wyniki tego głosowania trudno było przedstawić w formie uzasadnienia, gdyż niemożliwe było jednoznaczne ustalenie rzeczywistych intencji poszczególnych głosujących.

Przewodniczący KRS zwrócił ponadto uwagę na brak uzasadnienia zarzutu dotyczącego naruszenia przepisów art. 57i § 4 pkt 1 p.u.s.p. i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie oceny kwalifikacji kandydata na wolne stanowisko sędziowskie, a także błędne porównanie czasu trwania aktywności zawodowej skarżącej i rekomendowanego przez Radę kandydata.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie skarżącej jest zasadne, chociaż nie wszystkie z podniesionych przez nią zarzutów zasługiwały na uwzględnienie.

Przed podjęciem rozważań co do zasadności odwołania należy zaznaczyć, że Sąd Najwyższy nie jest kompetentny do dokonania merytorycznej oceny słuszności uchwały wydanej przez KRS w zakresie zawartej w niej oceny poszczególnych kandydatów w danym postępowaniu nominacyjnym. Uprawnienie to przysługuje wyłącznie samej Radzie. Sąd Najwyższy jest jedynie uprawniony do weryfikacji, czy wydana przez KRS uchwała nie jest sprzeczna z przepisami prawa materialnego lub procesowego, zwłaszcza w zakresie przestrzegania reguł procedury jej podejmowania, związanych ze stosowaniem jednolitych kryteriów oraz respektowania jednakowych zasad dostępu do służby publicznej i mogących mieć wpływ na wybór określonego kandydata (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 25 lutego 2013 r., III KRS 95/13, z 25 stycznia 2016 r., III KRS 88/15, z 25 maja 2017 r., III KRS 11/17 i z 30 lipca 2019 r., I NO 31/19). Z oczywistych względów Sąd Najwyższy tym bardziej nie może decydować o obsadzie określonego stanowiska sędziowskiego (wyrok Sądu Najwyższego z 15 października 2014 r., III KRS 49/14).

Przepis art. 35 ust. 2 u.KRS zawiera katalog przesłanek, które Rada powinna uwzględniać przy wyborze kandydata, który uzyska jej rekomendację. Zgodnie z tym wyliczeniem, ustalając kolejność kandydatów na liście zespół kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia: 1) doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia; 2) opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Jednocześnie należy zaznaczyć, że poza oceną kwalifikacji kandydatów żadna z powyższych przesłanek nie ma charakteru dominującego. Wszystkie przyjmowane kryteria są oceniane przez Radę całościowo – w sposób zbiorczy. W związku z tym niedopuszczalne jest uznanie, iż z uwagi na spełnienie jednostkowego kryterium w wyższym lub podobnym stopniu do zarekomendowanego kandydata, dokonana całościowa ocena jest nierzetelna. Znaczenie mają bowiem wszystkie brane pod uwagę kryteria (wyrok

Sądu Najwyższego z 18 lipca 2019 r., I NO 44/19). Co więcej, każde postępowanie nominacyjne ma odmienny charakter, a Rada ma prawo indywidualnego ustalania, które z kryteriów zyska szczególne znaczenie przy wyborze rekomendowanych kandydatów. Istotne jest natomiast to, aby kryteria te były jasno określone, a poszczególne kandydatury zostały zweryfikowane z zachowaniem zasad równości i obiektywizmu. W przeciwnym razie postępowanie prowadziłoby do naruszenia zasady równości, co musiałoby skutkować uchYLENIEM zaskarżanych uchwał. Rozpoznając odwołanie od uchwały Rady, Sąd Najwyższy nie dokonuje porównania kandydatur celem ustalenia czy w rzeczywistości najlepszy z biorących udział w konkursie kandydat został rekomendowany Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej. Jego rolą jest jedynie ustalenie „czy uwzględnione przez Radę w danej procedurze nominacyjnej kryteria oceny zostały zastosowane w jednakowy sposób w stosunku do uczestniczących kandydatów” (wyrok składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 6 września 2019 r., I NO 102/19).

Z tego właśnie względu istotne znaczenie ma uzasadnienie uchwały KRS w zakresie wyboru rekomendowanych uczestników postępowania. Podkreślić przy tym należy, że pomimo tego, iż Rada ma prawo stosunkowo swobodnego kształtowania kryteriów dominujących o wyborze danego kandydata na określone stanowisko sędziowskie, nie może czynić tego w sposób dowolny i dyskryminujący (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 24 kwietnia 2019 r., I NO 16/19 i z 17 czerwca 2020 r., I NO 188/19). Dlatego to właśnie w treści uzasadnienia uchwały Rada ma obowiązek wyjaśnić – na podstawie wyraźnie wskazanych kryteriów – dlaczego wybrany kandydat wypełnił je w stopniu, który uzasadniał jego rekomendację. Jak trafnie podnosi się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w przypadku ubiegania się o jedno stanowisko sędziowskie przez kilka osób wskazane jest wyjaśnienie przez KRS w uzasadnieniu uchwały sytuacji poszczególnych kandydatów w odniesieniu do zastosowanych przez Radę kryteriów, ze szczególnym naciskiem na kandydaturę osoby, która uzyskała rekomendację. Treść uzasadnienia stanowi bowiem jedną z gwarancji poszanowania konstytucyjnego prawa do równego dostępu do służby publicznej i pozwala na obiektywną weryfikację, czy przyjmowane przez Radę kryteria oceny są racjonalne i zasadne. Jednocześnie w sytuacji, gdy wyboru dokonano pomiędzy kandydatami o zbliżonych

predyspozycjach, konieczne jest możliwie najszersze, niebudzące wątpliwości wyjaśnienie motywów, które zadecydowały o wyniku konkursu (wyrok Sądu Najwyższego z 1 lipca 2020 r., I NO 156/19; zob. także wyroki Sądu Najwyższego: z 7 marca 2019 r., I NO 2/19 i z 1 lipca 2019 r., I NO 70/19). Im bardziej zbliżona jest sytuacja kandydatów rywalizujących ze sobą o stanowisko, będące przedmiotem konkursu, tym większe wymagania stawia się wobec Rady w zakresie przedstawienia w uzasadnieniu argumentów przemawiających za wyborem rekomendowanego kandydata. Tylko w ten sposób Sąd Najwyższy – jako niezależny i obiektywny obserwator – jest bowiem w stanie ocenić czy postępowanie charakteryzowało się właściwą mu transparentnością i było przeprowadzone z poszanowaniem zasady równości, wymaganej w tego typu postępowaniach konkursowych (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 17 sierpnia 2010 r., III KRS 10/10, z 9 kwietnia 2019 r., I NO 4/19 i z 12 czerwca 2019 r., I NO 38/19).

Powyższego warunku z całą pewnością nie spełnia zastosowanie w uzasadnieniu sformułowań zbyt ogólnych i nieostrych, gdyż uniemożliwiają one w sposób realny weryfikację, czy KRS w rzeczywistości zastosowała do wszystkich uczestników postępowania nominacyjnego te same kryteria. Zasadny jest pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z 29 lipca 2019 r., I NO 89/19, zgodnie z którym „[n]iewskazanie konkretnych kryteriów i niewyjaśnienie sposobu ich zastosowania przy podejmowaniu przez Krajową Radę Sądownictwa decyzji o nieprzedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie skarżącej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego uniemożliwia Sądowi Najwyższemu właściwą kontrolę zaskarżonej uchwały, zarówno w aspekcie dopełnienia przez Radę wymagania wszechstronnego rozważenia sprawy (art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa – t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 389 ze zm.), jak i z punktu widzenia poszanowania wynikających z art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 i art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasad: ochrony zaufania obywatela do państwa, równego traktowania i zakazu dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny w życiu politycznym, gospodarczym i społecznym oraz jednakowych szans w ubieganiu się o pełnienie funkcji publicznych”.

W niniejszym konkursie, zdaniem KRS, o wyborze sędziego P.K. zdecydował „całokształt okoliczności sprawy, a w szczególności wieloletnie doświadczenie orzecznicze, zdobyte podczas wykonywania obowiązków sędziego sądu rejonowego, pozytywna ocena jego pracy i kwalifikacji zawodowych oraz opinie przełożonych, jak też stałe pogłębianie swojej wiedzy i umiejętności w ramach doskonalenia zawodowego”. Przy wyborze kandydata Rada wzięła także pod uwagę pozytywną opinię Kolegium Sądu Okręgowego w W. W porównaniu do skarżącej, zdaniem Rady, wyróżniał się on „lepszymi ocenami ukończenia studiów oraz z egzaminu sędziowskiego – w obu przypadkach były to oceny bardzo dobre – jak również choć krótszym, to jednak bogatszym doświadczeniem zawodowym, a także faktem pełnienia funkcji administracyjnych w sądownictwie powszechnym”.

W niniejszej sprawie jest bezsporne, że rekomendowany kandydat uzyskał wyższe oceny ze studiów i z egzaminu sędziowskiego niż skarżąca. Zastrzeżenia może jednak budzić lakoniczne stwierdzenie, zawarte w treści uzasadnienia, że wykazał się „krótszym, to jednak bogatszym doświadczeniem zawodowym” niż skarżąca. Niezależnie od prawdziwości tego twierdzenia (którego Sąd Najwyższy nie ocenia), z uzasadnienia nie wynika z jakich konkretnych względów doświadczenie tego uczestnika postępowania zostało uznane za bogatsze i dlaczego z tego właśnie powodu okazał się on w rzeczywistości najlepszym kandydatem. Nie wyjaśniają tej kwestii również ogólne sformułowania, którymi KRS posłużyła się uzasadniając wybór jego kandydatury, tj. iż „posiada on rozległą, stale pogłębianą wiedzę prawniczą, popartą wieloletnim doświadczeniem zawodowym, zdobytym podczas wykonywania obowiązków sędziego sądu okręgowego, a także pełnienia funkcji administracyjnych w sądownictwie powszechnym”. Samo zapewnienie Rady, że wskazany kandydat był najlepszy – w oparciu o zastosowanie wspomnianych ogólnych i niedookreślonych sformułowań – nie daje samo w sobie podstaw dla obiektywnej i wiarygodnej oceny, że Rada rekomendując tę kandydaturę w rzeczywistości nie postąpiła w sposób arbitralny.

Jednocześnie Sąd Najwyższy wskazuje, że niezasadne są pozostałe zarzuty skarżącej odnoszące się do braku wszechstronnego rozważenia sprawy i wnikliwego zbadania dokumentacji dotyczącej jej kandydatury, z uwagi na

nieodniesienie się do nich w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały. To, że Rada nie przywołała części okoliczności przemawiających na jej korzyść, nie oznacza, że nie wzięła ich w ogóle pod uwagę. Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem, KRS ma obowiązek wyczerpująco wykazać w uzasadnieniu, dlaczego to właśnie rekomendowany uczestnik postępowania zdobył poparcie Rady i okazał się najlepszym kandydatem. Nie ma natomiast tak szczegółowego obowiązku prezentowania sylwetki tych z uczestników postępowania, którzy nie uzyskali tej rekomendacji. Wskazuje się bowiem, że zasadniczo znają oni swoją sytuację i mogą ją samodzielnie porównać z kandydatem rekomendowanym przez Radę. Nie oznacza to zatem automatycznego przyjęcia, że pomijając w uzasadnieniu niektóre okoliczności dotyczące tych osób, Rada przekroczyła granice swobodnej oceny dowodów i nie uwzględniła wszystkich okoliczności sprawy (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 5 września 2013 r., III KRS 212/13 i z 25 czerwca 2019 r., I NO 29/19).

Należy również zaznaczyć, że niezależnie od treści i stopnia uszczegółowienia opinii wyrażonej przez zespół KRS, Rada ma dostęp do całości materiałów zgłoszonych przez uczestników postępowania przed rozpoczęciem narady. Brak odniesienia się w trakcie obrad do niektórych okoliczności, mających znaczenie przy ocenie poszczególnych kandydatów, nie oznacza wcale, że nie zostały one wzięte pod uwagę przy podejmowaniu decyzji.

Biorąc pod uwagę powyższe względy, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS orzekł jak w sentencji.